GAZETA KRAKOWSKA

Nro 101.

Z KRAKOWA DNIA 17 GRUDNIA 1817 Roku WE SZRODĘ

Dnia 12 b. m. i r. Sessyia Ciała Prawodawczego, po zagaieniu którey przez JW. Marszałka odczytane zostały złożone przez Kommissyią kwalifikacyyną listy Kandydatów na Urzędy, 1 Senatora, 2 Sędziów Appellacyynych, 1 Sędziego Pokoiu, 2 Sędziow do Trybunału, I. Instancyi. Daley stosownie do art. 114 Statutu urządzającego zgromadzenia Politycznego przystąpiono do wotowania celem obrania 1go członka, z pomiędzy Kandydatów, według art. 6 Konstytucyi na Urząd Senatora czasowego, urzędowanie swe z dniem 1 Stycznia 1818 r. w mieysce wychodzącego Senatora, rozpocząć maiącego, a po obliczeniu wotów, JW. Marszałek Senatorem czasowym JW. Woyciecha Kucieńskiego, iako naywięcey wotów maiącego, ogłosił. Daley sposobem zwyczaynym przystąpiono do wyboru z pomiędzy Kandydatów, na Urzędy 2 Sędziow Appellacyynych czasowych od dnia 1 Stycznia 1818 r. urzędowanie swe rachować maiących, a gdy po ukończonym wotowaniu okazało się, iż JJWW. Tomasz Krzyżanowski i Wincenty Gołuchowski, iako naywięcey wotów mieli, przeto JW. Marszałek tychże JJWW. Krzyżanowskiego i Gołuchowskiego Sędziami Appellacyynemi, ogłosił. Poczem JW. Marszałek oddawszy Deputacyi prośbę wraz z uwagami dnia poprzedzaiącego czytaną z powodu odeyścia teyże Deputacyi do W. Kommissyi Organizacyyney Sessyią do dnia następnego solwował.

Jacek Krzyżanowski,
Sekretarz Seymowy.

Tu, gdzie Szanowne zwłoki Naypoźnieyszego z Bohatyrów Polskich, obok drogich Szczątków Króla, Sławnego Turków Pogromcy, świeżo złożone, obecnością nas swoią dotąd rozrzewniaią, i gdzie Polak z pierwszych Serce iego aż do gruntu rozdzieraiących uczuciów zasmucenia i żalu, pamiątce tego Znakomitego Xiążęcia poświęconych, nie ochłonął ieszcze; Serca nasze, nowym, równie bolesnym iak pierwszy, ciosem żałoby uderzone zostały. — Odprawione tu bowiem na dniu 11 m. i r. b. w Kościele Katedralnym żałobne Nabożeństwo za duszę wiekopomney pa-

mięci Tadeusza Kościuszki, którego niezrównanne zasługi i cnoty na obu pułokrężach ucywilizowanego Swiata znaiome, a tu Aktem Publicznym (mocą którego przed dwudziestu kilko laty poruczone Mu było Naczelnictwo Narodu Polskiego, a z Nim nadzieia Narodowego istnienia i szczęścia, po nieszczęśliwych dla kraiu zbyt go poniżaiących politycznych zmianach, ostatecznym iuż zniszczeniem zagrożonego) naylepiey ocenione, w całym świetle wystawiły nam poniesioną w Nim stratę; pomimo wspaniały, ieden z Nayświetnieyszych, i Serce Chrześcianina prawdziwie zachwycaiący widok tych świętych Religiią uzacnionych obrządków, przypominaiąc nam w tem wszystkiem bolesny dla Polaka zgon Bohatyra Polskiego, nieukoionym napełniło nas żalem. — Nabożeństwo to w całey odbyło się okazałości: a obok pobożnych Spiewów SS. i Ofiar Ołtarza licznego na ten żałobny obchod zgromadzonego z całey Stolicy Swieckiego i Zakonnego Duchowieństwa, Senat Wolnego Miasta Krakowa, Kommissyia Woiewódzka wraz z swoim Prezesem, Reprezentacyia Narodowa teraz tu seymuiąca, Akademiia *in Corpore* z całą swoią obrządkową Assystencyią, Nauczyciele Przygtówni, i różnych Szkół niższego rzędu, cały Sztab mieyscowey Milicyi z swoim Naczelnym Dowodcą, Urzędnicy i Officerowie od Demarkacyi, różnego stopnia dawney i nowey służby Polskiey woyskowi, rozmaitego znaczenia i stopnia Urzędnicy Królestwa Polskiego i Wolnego Miasta Krakowa, Milicyia kraiowa pod bronią, i mnostwo mieyskiego i z okolic umyślnie przybyłego ludu, ten naypięknieyszy ogół: bo iednym i tym samym przeniknoiony uczuciem, obchodowi temu przytomny wspaniałą postać onego bardziey ieszcze uświetniał.

Zaszczycił Go także obecnością swoią Kommissarz Pełnomocny Nayiaś. Cesarza i Króla Polskiego JW. Miączyński, i iako Polak, po polsku dzielił razem z nami dla zmarłego Bohatyra tkliwe Serc naszych uczucia.

Mszą Wielką po skończonych Religiynych Spiewach celebrował Biskupim Obrzędem JW. Pasterz nasz, Senator Biskup Krakowski Woronicz; w czasie którey Orkiestra Kościoła Katedralnego z całą dokładnością exekwowała w kantacie i na instrumentach sławne Requiem Mozarta.

Po Mszy skończoney, Sławny z wymowy swoiey Scholastyk Katedralny Krakowski, Kościoła Panny Maryi Archiprezbiter Infułat JW. JX. Łancucki, miał Pogrzebową Mowę, w którey wystawiwszy cnoty i zasługi Znakomitego Męża, żałobnemu temu Obchodowi naypięknieyszey dodał świetności.

Z okazyi tego Obrzędu, napisany był przez iednego z Rymotworców naszych J. M. Wiersz Patryotyczny nastepuiący:

O Ty! coś kochał nad życie
Oyczyznę, wolność i sławę,
Kościuszko! Polski zaszczycie
Zegna Cię iey plemie prawe.

Gdyś walczył za wolność złotą,
Kray rządną zachował postać;
Wyższy swem męztwem i cnotą,
Równy braciom chciałeś zostać.

Uległ kray pod ciosem zdrady.
Lecz nie duch Twóy Wodzu biegły!

Jak stale Twych cnot zasady
Namiętnościom nie uległy.

Ku wolney świata połaci,
Uniosłeś cierpień swych brzemie:
Duch Twóy krążył pośrzód braci,
I ożywiał nowe plemie.

Zmieniłeś życia manowce,
Na szczęsny pobyt Aniołów,
Oby godni naśladowce,
Powstali z Twoich popiołów.

Mądrość Naywyższey Istoty,
Laur wieczney chwały Ci przyzna:
Ah! błagay by w dank Twey cnoty,
Wolną została Oyczyzna.

Z Warszawy d. 9 Grudnia.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KROLA POLSKIEGO, &c. &c. &c.
NAMIESTNIK Królewski w Radzie Stanu.

Gdy Dekret Jego Cesarsko-Królewskiey Mości z dnia (6) 18 Marca r. b. względem układu o dziesięciny wytyczne wskazuie za zasadę do tey czynności reiestra, które strony z lat sześciu składać powinny dla wynalezienia z nich średniego dochodu; w zamiarze przeto przywiedzenia do skutku powyższego rozporządzenia, a oraz zapobieżenia uszczupleniu dochodu maiącego bydź nadal stałym kościołów funduszem; na przełożenie Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia publicznego, postanowiliśmy i stanowiemy:

Kommissarze Delegowani do zawierania Kompozyto dziesięciny stosownie do wyż zacytowanego dekretu Nayiaśnieyszego Pana, mocni są, gdzieby tego uznali potrzebę, przyymować od stron przysięgę na rzetelność składać się maiących reiestrów.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, Kommissyi Rządowey wyznań Religiynych i Oświecenia publicznego polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 25 Listopada 1817 r.

(podp.) *Zaiączek.*
Minister Wyznań i Oswiecenia
(Podpisano) *Potocki.*
Radca Sekretarz Stanu Jen: Brygady,
(podp.) *Kossecki.*
Zgodno z Oryginałem
Radca Sekr: Stanu, Jen. brygady
(pod.) *Kossecki.*

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego &c. &c. &c.
NAMIESTNIK Królewski w Radzie Stanu

Maiąc sobie doniesionem: iż w wielu mieyscach Wóyci Gmin poważyli się, bądź przez złą chęć, bądź dla własnego interessu, wbrew prawu ukrywać i nie dostawiać powołanych do spisu rekrutów zwłaszcza takich, którzy niezawodnie za zdatnych uznanemiby zostali, dostawiając na ich mieysce zupełnie niezdatnych kaleków, lub których prawo wyłącza, postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Każdy Wóyt Gminy, któremu administracyynie dowiedzionem zostanie: iż ukrył, przechował, lub nie dostawił powołanego spisowego utraca swóy u-

rząd.

Art. 2. Każda Kommissyia Woiewódzka w mieysce tym sposobem usuniętego Wóyta Gminy postanowi innego do sprawowania tego urzędu zdatnego, który kosztem usuniętego Wóyta Gminy utrzymywanym i płaconym bydź ma.

Art. 3. Tam, gdzieby nie sam Wóyt, ale i członki Gminy okazali się bydź winnemi tego przestępstwa; wyznaczony na Wóyta Gminy, kosztem całey Gminy utrzymywanym i płaconym bydź ma.

Art. 4. Koszta utrzymywania i ilość płacy, oznaczy Kommissyia Woiewódzka stosownie do obszerności Gminy i iey położenia.

Art. 5. Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone i do powszechney wiadomości podane bydź ma, Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 29 Listopada 1817 r.

(Tu następuią podpisy.)

W dniu 6 b. m. obchodzono w tey stolicy imieniny Nayiaśnieyszey Wielkiey Xiężney Katarzyny Pawłowny, Królewey Wirtembergskiey, tudzież święto orderu S. Katarzyny, przez powinszowania składane Jego Cesarzewicowskiey Mości Wielkiemu Xciu Konstantemu, i nabożeństwo, a wieczorem przez oświecenie teatru narodowego i miasta.

Wypis z Rozkazów dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewicowskiey Mości W. X. Konstantego.

— Dnia 2 Grudnia 1817. —

Za Naywyższym Rozkazem.

Postępuią na wyższe stopnie

W korpusie Artylleryi i Inżynierów: w bateryi pozycyyney konney gwardyi, podofficer Władysław Gruszecki, i podchorąży Xże Stanisław Jabłonowski, na podporuczników. — Dowódca półbataliionu Inżynierów, kapitan Bulawecki, na podpułkownika. — Adjutant tegoż półbataliionu, porucznik Zakrzewski, na kapitana klassy 2giey, z zostawieniem go przy tychże obowiązkach. — W kompanii Pontonierów, poddorucznik Abramowicz, na porucznika.

Umieszczony zostaie na powrot

W piechocie: w pułku 5tym liniiowym: Z tegoż pułku, oddalony ze służby Rozkazem Dziennym z dnia 10 Marca r. b. podporucznik Zaborowski.

Otrzymuią żądane dymissyie dla słabości zdrowia

W piechocie: Z pułku 3go liniiowego, podporucznik Erazm Dobrowolski, w stopniu porucznika.

Dla interessow familiynych

Z pułku 6go liniiowego, podporucznik Michał Muszkiewicz. — Z pułku 1go strzelców pieszych, podporucznik Hilary Jukowski, w stopniu porucznika. — Z pułku 3go strzelców pieszych, porucznik Fabian Dowgiałło, w stopniu kapitana. — Z pułku 7go liniiowego, kapitan Izydor Plinkiewicz; przykommenderowany do tegoż pułku, porucznik Konstanty Łuba.

Za dobre sprawowanie się

W korpusie Inwalidów i Weteranów: Z korpusu Weteranów, podchorąży Franciszek Zięhiński, w stopniu podporucznika, z pozwoleniem noszenia munduru.

Wykreślony zostaie z Kontrol,

Z tegoż korpusu, porucznik Zwierzchowski, zmarły w dniu 19 Listopada r. b.

Z Petersburga d. 26 Października d. k.

O dalszey podróży W. Xcia Michała następuiące mamy wiadomości:

" Dnia 26 Września przybył do Teodozyi; d. 27 południowym brzegiem Krymu poiechał do Bałakławy, gdzie dnia 1 Paźdz. nocował, i nazaiutrz konno udał się do Sewastopola; ztamtąd po dwoch dniach wyiechał do Bakcvisaraju, gdzie nocował w dawnym pałacu Hanów. Z tego mieysca d. 4 zrana ieździł W. Xiąże do miasteczka Czufut-Kale przez Karaimów zamieszkanego; po południu tego dnia przybył do Symferopola, a d. 8 do Nikołajewa, gdzie zwiedził szkołę szturmanow, szkołę artylleryi i marynarki, szpital morski, skład kart i drukarnią. D. 10 wyiechał do Odessy. W drodze oglądał rozwaliny starożytnego miasta Oliwia i twierdzę Oczaków; a wieczorem d. 11 przybył do Odessy, i stanął w domu woiennego Gubernatora, Hrabi Lanżerona. Nazaiutrz stawiani byli przed W. Xięciem urzędnicy i kupcy. Tegóż dnia odwiedził Jenerała jazdy, Hrabiego Beningsena, naczelnie dowodzącego drugiem woyskiem i Jenerała Barona Sakena; na obiedzie był u woiennego Gubernatora; do stołu zaproszeni byli Hrabia Beningsen, Baron Saken, Wiceadmirał Greig, Jenerałowie Sabaniejew, Lewensztern, Mesczerakow, Rylejew, Balla, Kommendant Koble, Senator Hrabia Potocki, cywilny Gubernator Ekaterynosławski Kałageorgiy, Kamerjunker Xże Bagration i inni. Wieczorem był na teatrze, gdzie w języku Rossyyskim stosowny do okoliczności dano prolog, i przez Włoskich aktorów śpiewane było *trio* i opera. D. 12 W. Xże zwiedził koszary, szpital woyskowy i mieyski, Liceum Richelieu, Instytut Panien, szkołę Grecką i inne zakłady. Wieczorem dali widowisko aktorowie Rossyyscy, a sztuki drammatyczney milosnicy komedyią w języku Francuzkim i balet. D. 13 W. Xże był na ćwiczeniach pieszego Halickiego pulku, oglądał kwarantannę i port, gdzie w czasie tym więcey 300 znaydowało się okrętów, na których powiewały bandery różnych Mocarstw. Osady okrętów okrzykami Ura napelniały powietrze; z twierdzy i okrętów dawano salwy. Wieczorem kupcy grali komedyią Francuzką i Włoską operę. Po teatrze na błoniach twierdzy spalono faierwerk. D. 14 w rocznicę narodzin N. Cesarzowey Maryi, W. Xże po mszy ś. był na obiedzie u woiennego Gubernatora, na który prócz Jenerałów i Urzędników zaproszeni byli do stołu Głowa miasta, członki Magistratu i znakomitsi kupcy. Wieczorem kupcy amatorowie teatru wystawili traiedyią w języku Greckim, pod tytułem Leonidas i Włoską operę, po którey W. Xże był na balu danym przez miasto. D. 15 oglądał domy za miastem na brzegu morskim, wieczorem był na teatrze, a potem zaszczycił W. Xże odwiedzeniem Hrabinę Potocką. D. 16 wyiechał do Kremieńczuka.

Z Wilna d. 18 Listopada d. k.

— Z Kuryiera Litewskiego. —

" Pisma publiczne smutną przyniosły nam wiadomość o nienagrodzoney dla nas stracie Tadeusza Kościuszki. Ten mąż czci i uszanowania godzien, który równie w zawodzie woyskowym, iako i obywatelskich posługach, niezachwianą stałość i nieskażoną zachował cnotę; ten prawy syn oyczyzny, który iey świetność i szczęście zawsze nad własną chwałę i osobistę

widoki przekładał; ten śmiały obrońca swobód narodów, w obu półkulach ziemi znany, który walcząc za nie, nigdy świętych nie zgwałcił ustaw, nigdy moralności nie naruszył prawideł i towarzyskich nie stargał węzłów; zszedł z tego świata w odległym kraiu i w ustronney zaciszy, zawsze przytomny pamięci swoich współrodaków, zawsze od nich bez przerwy kochany i wielbiony.

" Sąd bezstronney potomności, licząc Kościuszkę w rzędzie wielkich ludzi, przeznaczy zapewne w dzieiach narodów dla znakomitych tego męża czynów odpowiednie mieysce. Dziś mu ie w sercach wszystkich współczesnych zapewniaią; to męztwo, którego świadkami byliśmy; ta skromność, która wszystkim iego towarzyszyła krokom; to umiarkowanie w pomyślności; ta wytrwałość w nieszczęściu; ta stałość umysłu, żądnym nie zmieniona wypadkiem; ta wzgarda bogactw i znaczenia; to w końcu poświęcenie się od lat więcey dwudziestu, kiedy iuż oyczyźnie służyć nie mógł, wspieraniu cierpiącey ludzkości.

" Chlubne dla niego były względy Cesarza Pawła, który mu wolność przywrócił, i osobisty szacunek Naywspanialszego, równie iak i naycnotliwszego z Monarchów Alexandra. Chlubne wieńce, któremi go nieiednokrotne zwycięztwa okryły, zaszczytne znaki waleczność iego świadczące; odgłos sławy i cnót iego wszędzie rozlegaiący się; ale chlubnieysze nad wszystko było to zaufanie, iakie potrafił wrazić i utrzymać we wszystkich bezwyiątecznie klassach współziomków swoich; zaufanie bezprzykładne, iakiego ani starożytne, ani późnieysze nie wystawiły nam wieki, i które naypochlebnieyszem było świadectwem, oraz nagrodą wielkości duszy, czystości zamiarów i nieskażoney Kościuszki cnoty.

" Obywatele Gubernii Litewskiey w Wilnie obecni, napełnieni temi uczuciami, iakie Kościuszko w sercach wszystkich cnotliwych ludzi zaszczepił, a tchnący chęcią złożenia powinnego hołdu cieniom tak znakomitego męża, przedsięwzięli uroczystym religiynym obchodem ostatnią cześć i posługę iemu oddać przy maiących odbyć się exekwiiach w Kościele S. Kazimierza na dniu 10 Grudnia.

" Każdy zapewne chętnie przyłożyć się zechce do składki na odbycie tego obrządku potrzebney, łącząc do wszystkich innych pobudek to miłe wspomnienie, że ów mąż, w powszechności czczony, na Litewskiey urodził się ziemi.

" Niech modły do Pana zastępów za duszę zmarłego Tadeusza, przez usta wszystkich mieszkańców zaniesione, tłumaczem uczuć naszych będą, a niech składka na pobożny obchód przeznaczona, po załatwieniu wydatków, nieuchronnie na ten obrządek religiyny potrzebnych, obróconą zostanie na wsparcie ubogich, pomniąc, że pocieszać i wspomagać nieszczęśliwych, przykładem swoim do ostatniego tchu życia Kościuszko nas uczył. „

Z Londynu d. 28 Listopada.

Xiężnie Karolinie wystawiony bydź ma pomnik w Westminsterskim kościele. — Xże Leopold po odwiedzeniu Xcia Rejenta w Brighton, uda się na czas nieiaki do Weymutu.

Gazeta Goniec pod d. 27 zawiera następuiący artykuł: " Sądziemy, iż bez zawodu zapewnić możemy publiczność, że

Ministrowie Królewscy nie myślą wcale ograniczać wolności druku. Możemy nawet bez zarumienienia się zarzucić pytanie, czyli dzieie nasze wykazuią podobnie wolności druku sprzyiaiących Ministrów, iak teraźnieysi? Okazuią oni się zupełnie oboiętnemi na rzucane przeciw nim pociski i nigdy nie unieśli się osobistością. Strona oppozycyyna nie musiała zapomnieć, że kiedy dziwiony przez nią Bonaparte, przez swoiego Ministra Otto, żądał ograniczenia wolności druku w Anglii, Hr. Liwerpool, na ów czas Lord Hawkesbury, sekretarz stanu związków zagranicznych, podczas ministrostwa P. Addington (teraźnieyszego Lorda Sidmouth) odpowiedział w sposobie, który iemu i iego kollegom nieśmiertelną czyni sławę: " Że J. K. Mość na przełożenie, a nawet na groźbę iakiego bądź Mocarstwa, nie może i nie chce nic takiego uczynić, coby naymniey uwłaczało zapewnioney konstytucyią wolności druku. Ta wolność iest każdemu Anglikowi naydroższą. Konstytucyia nie pozwala, aby iakowe bądź pismo przed ogłoszeniem lub wyyściem z druku było zabronionem; ale znayduią się sądy, zupełnie od władzy wykonawczey niepodległe, i upoważnione do roztrząsania podobnych pism i wyznaczania kary wedle przepisów prawa na występnych autorów. Te sądy maią nietylko moc oznaczać kary za paszkwile przeciw rządowi i zwierzchnościom kraiowym, ale nawet za pisma, uwłoczące sławie osobom, w których ręku znayduie się władza zagranicznych rządów.,, Pod administracyią z takich złożoną mężów, wolność druku żadnemu niebezpieczeństwu podpaść nie może. Mimo tego zapytanemi ieszcze bydź możemy: Jaka iest w tey mierze myśl rządu? Myślą rządu iest, aby nie dozwalać zasypiać będącem ustawom; aby pisma iak n. p. Cobetta i innych w iesieni i zimie roku przeszłego drukowane, więcey bezkarnie nie wychodziły, aby bezkarność i niezachowanie ustaw, iak w owym czasie, więcey mieysca nie miały. Niemą zatem, powtarzamy, wzmianki o wniesieniu nowych ustaw do parlamentu, ale dawne maią bydź iak naysurowiey zachowane.,,

Hr. Bathurst (Ministrowi) zarzucaią, że przybyłemu z wyspy S. Heleny i z przylądka Dobrey nadziei, P. Las Casas, nie dozwolił bawić w Anglii. Jakże można było przyiąć do kraiu człowieka, który w listach swoich z przylądka powtarzał potwarze i kłamstwa, które Montholon i Santini o złem obchodzeniu się z Bonapartem rozpuścili? Las Casas powraca trzeci z wyspy S. Heleny; przed nim powrócili Santini Piątkowski.

Przewozowy okręt Elliee, który wiózł z Londynu do Gibraltaru woyska, rozbił się pod brzegami Galicyi. Utopiło się Porucz. Walls i 30 żołnierzy.

Gdy roku tego mniey postrzeżono lodu w okolicach Grenlandyi niżeli w innych latach, przeto zamyśla Angliia uzbroić wyprawę, dla upatrzenia na nowo przeprawy ku północo-zachodowi.

Pisma Niemieckie (wyraża gazeta Goniec) zaczenaią przestawać krzyczeć przeciw przewadze Angielskich fabrykatów, którą poważyły się nazwać tyraniią.

Okręt Belwedera przywiózł ogromney wielkości iabłko z Baltimore, które ważyło 49 1/2 lótów i 15 cali miało obwodu.

Przez przybyły do Liwerpoolu okręt, który d. 4 Sierpnia z Jawa odpłynął, nadeszła tu wiadomość, iż w wschodnio-indyyskich Hollenderskich osadach podobny wybuchnął rokosz iak w południowey Ameryce. Zbuntowani mieszkańcy Amboyny prawie całą wyspę opanowali i Hollendrzy zamknąć się musieli w warownych mieyscach. Kraiowcy noszą Angielską chorągiew. Dodaią, iż Celebes i Molukanie podobnyż podnieśli rokosz, i że obawiano się o Jawę. Sądzą iednak, iż eskadra Buyskonsa starać się będzie poskromić rokoszanów.

Z Paryża d. 27 *Listopada.*

Mówią, iż Xże Talleyrand upoważniony zostanie do zasiadania z naszey strony w obrachunkowey kommissyi z zagranicą. W. Brytaniia nakłania się w tey mierze na stronę naszą. Od Rossyi oczekiwana ieszcze iest odpowiedź.

W traktacie względem następstwa Parmy i Luki postanowionem iest, iż w przypadku sprzeczki z tego powodu, Król Francuzki będzie pośrednikiem.

Rząd nasz przedsięwziął mądry i naśladowania wszędzie godny środek, iż zarażone morową chorobą Algierskie korsarskie okręty, które teraz po wszystkich morzach krążą, do żadnego z naszych portów bez odbycia kwarantanny nie maią bydź wpuszczonemi.

Drugie wystawienie komedyi *l'Esprit de partie* (Duch partyi) sprawiło wielkie zaburzenie w teatrze. Officerowie gwardyi Królewskiey byli za iey wystawieniem, ale większość widzów przeciw wystawieniu, z czego wynikło wiele poiedynków.

Konsul Francuzki w Kadyxie donosi, że Algierska eskadra pozabierała iuż okręty Hollenderskie, Szwedzkie, Rossyyskie i ieden Angielski. Francuzki zaś okręt Duguay - Trouin przed Alikante zrabowała.

Monitor pod d. 25 b. m. donosi z rządowey gazety Rio-Janeiro, iż N. Król Portugalski i Brazyliyski uzupełnił teraz przy wszystkich Europeyskich Mocarstwach swoie poselstwa.

Miasto Paryż wyznaczyło 24,000 fr. dla tuteyszych ubogich, to iest 14,000 dla Katolickich, 6000 dla protestanckich, a 4000 dla Izraelickich.

Znany Daunou, członek instytutu, mianowany został na mieyscu zmarłego Clavier professorem historyi w szkole Francuzkiey.

Z Bruxelli d. 30 *Listopada.*

Przybył tu d. 28 Sekretarz stanu Falk. Królewicz Następca tronu odiedzie ztąd w przyszłym tygodniu z swoią Małżonką do Hagi.

D. 23 b. m. P. Las Casas, towarzysz i dzieiopis Bonapartego wysiadł w Ostendzie na ląd. Przybył on z Anglii. D. 27 przyiechał tu z swoim synem, a nazaiutrz odiechał do Lowanium, gdzie 24 godzin zabawił, i udał się do Niemiec. Znany on dawniey iest iako dobry statystyk i z wydanego pod imieniem Le Sage atlassu. — Twierdzi on, iż wszystko, co głoszą o złem humorze i chimerach Bonapartego, iest zmyślonem; ale przyznaie, iż taką samą utrzymuie etykietę iak w Tuilleries. Przy stole siedzi tylko kilka minut, i co wieczor każe sobie czytać komedyią lub operę, i t. d,

Jeneralnem stanom podano proiekt do ustawy, mocą którego cudzoziemiec dopiero po 4 letnim nienagannym w kraiu mieszkaniu otrzyma prawo obywatelstwa Niderlandskiego.

DODATEK DO Nro 101. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 17 GRUDNIA 1817 Roku WE SZRODĘ.

Od brzegow niższey Elby d. 5 Grudnia.

D. 25 Listopada mianował Król Szwedzki Marszałka i 4 Mowców seymu Szwedzkiego, a d. 27 po odbytem nabożeństwie otworzył Król mową posiedzenia tegóż seymu.

Karę miesięcznego więzienia o chlebie i wodzie Traktiera Lindbom za fałszywe w r. z. doniesienie o spisku, zamienił Król Szwedzki z powodu słabego iego zdrowia na 4 miesięczne w twierdzy więzienie.

Jak tylko nadeszła do Sztokolmu wiadomość o rozbiciu się pod brzegami Norwegii Hollenderskiego okrętu, który pozbawiony masztów przez 3 tygodnie miotany był po morzu, i znaydowało się na nim do 500 Niemców płynących do Ameryki, posłał zaraz Król rozkaz do Norwegii, aby ludowi tego okrętu i podróżnym dano wszelką pomoc. Wyznaczone oraz zostały pieniądze na żywienie ich i odzienie podczas zimy.

Dwór Szwedzki zawdział po zmarłey Xiężnie Karolinie Angielskiey na 3 tygodnie żałobę.

Połow śledzi na uyściu Elby, który przez wiele lat bardzo był obfity i wielu ludziom dał pożywienie, wypadł tego lata niepomyślnie; nie wiele było śledzi i do tego bardzo były małe.

Z Minchen d. 20 Listopada.

W Królewskiem oświadczeniu pod d. 15 b. m. przepisane są stosunki, w iakich Zięć N. Króla Bawarskiego Xże Eugeniusz Leuchtenberg (Beauharnois) w nowem przeznaczeniu swoiem, iako Xiąże Eichstädtu zostawać będzie względem kraiu, J. K. Mci i iego Następców. Rzeczony Xże i iego potomkowie obok tytułu Xcia Leuchtenberg używać będą tytułu Xięcia Eichstädt, które nadane im iest osobnym patentem, i przybierą udzielone im herby. Xże Leuchtenberg i iego potomkowie uważanemi są iako pierwsi Xiążęta po panuiącym Domu w Bawaryi. Mogą używać w mianowaniu urzędników do nich należących tytułu My. Podczas wszystkich uroczystości zaymnie ten Xże pierwsze mieysce po Xiążętach Domu Królewskiego. Wszystkie władze dawać mu będą w napisie tytuł Nayiaśnieyszego Xcia, a wewnątrz J. Królewicowskiey Mci. (Tu

---

Przy zaczynaiącey się Prenumeracie od nadchodzącego Nowego Roku 1818 na Gazetę Krakowską, uprasza iey Redakcyia Łaskawych Prenumeratorów o wczesne się zgłaszanie.

następuią inne rozrządzenia tyczące się tego udzielnego Xięztwa w Monarchii Bawarskiey.)

Rozmaite wiadomości.

Wyiątek z Pamiętnika Lwowskiego.

Pożegnanie na Obrazie Nayświętszey Panny Maryi, które Król Jmć Jan III. iedyney Córce swoiey do Xcia Jmć Elektora Bawarskiego Małżonka Jey, po weselu wyieżdzaiącey, własną swą Ręką napisał, dnia 13 Novembris Anno Domini 1694.

Idź gdzie Cię niesie ta Fortuna Twoia.
Z domu Rodziców Jedynaczko moia.
Idź z domu Braci za Oyczyste progi,
Bierz się do drogi.

Niech Cię ta, co w swym pisze Konsystorzu
Prawo naturze, Niebu, Ziemi, morzu,
Wszechmocna ręka, wziąwszy miłościwie,
Wiedzie szczęśliwie.

Niewinny Jezus, i Ukrzyżowany
Niechay Cię przyymie w swe otwarte rany.
I niechay strzeże, zasłania i broni
W przeciwney toni.

Panna i Matka za wiecznym przymierzem
Niechay Cię składa Niebieskim Puklerzem.
I twą Oyczystą na każdą godzinę
Zmacnia Janinę.

Spiesz: niech Ci drogę bezpieczną toruią,
Za tobą oraz niechay postępuią,
Którym Cię dało w moc rządzenie Boże
Anieli Stróże.

I którym w Polsce chwała wiekuista.
I w których Dom nasz opiece korzysta.
Niechay Cię strzegą Patronowie Swięci,
Zyczęć z mey chęci.

Za ich Modlitwą, prośbą i przyczyną,
Wszelkie niechay Cię przeciwności miną.
A Bóg obfite szczęscia, łaski, dary
Zlewa bez miary.

Błogosławieństwo co go w Córkach, Synach
Niebo udziela, miey w tamtych Krainach.
Zyczęć pociechy z myeh wnuków twych dzieci,
Oyciec Jan Trzeci.

Wyiątek drugi z tegoż Pamiętnika.

KALWARYIA.

Przesąd cudzoziemców, że literatura Polska nic takowego nie zawiera, coby ich ciekawość zaspokoić, obiaśnić i nauczyć, lub też zabawić mogło, zniewala ich czasem do tego, że niewiadomość swoię wzgardą dzieł naszych pokrywaią. Tak na przykład, gdyby ow wędrownik po Grecyi, Palestynie, Włoszech, Anglii, Ameryce, ow sławny Chateaubriand, był wiedział, podczas gdy się pośród rozwalin Jerozolimy trudnił nad wymiarem mieysca męki Zbawiciela i zburzoney przez Wehabitów świątyni Grobu Pańskiego; gdyby był wiedział, że iest kray w Europie, który posiada dokładne naśladowanie tych świętych pomników Chrześciiańskiey wiary, mogące zostawić potomności niezatarte ślady pierwszych wzorów; byłby sobie pewnie wiele pracy oszczędził.

Trzy krzyże wzniesione kiedyś przez ręce pobożne, stały niedaleko Krakowa, na mieyscu Kościoła dzisieyszego Kalwaryi, kiedy Mikołay Zebrzydowski, Woiewoda Krakowski, nim się ieszcze zaburzeniem swoiey oyczyny nieszczęśnie wsławił, w kaplicę ie przemienić zamyślał. Przypadkowo rzucona czyiaś uwaga, że położenie iey i wzgórz pobliskich zbliża się bardzo podobieństwem do mieysc, które Chrystus Pan cierpieniom swoiem poświęcił, nakłoniła go do wystawienia podobnego Jerozolimskiemu Grobu Pańskie-

go. I w samey rzeczy postarawszy się u Sułtana o list wolnego przeyścia, (*) wysłał r. 1599 Hieronima Strzalę, szlachcica dworu swoiego, własnym kosztem do Ziemi S. ażeby tenże, do wystawienia budowli zupełnie wzorowi swemu podobney, dokładny rysunek kaplic ukrzyżowania i Grobu Pańskiego z sobą przywiózł. Powiernik uskutecznił zlecenie Pana iak nayzupełniey. W krótce wzięto się do budowy. Jan Maria budowniczy, który w Krakowie Kościoł S. Piotra wystawił, dał pierwsze zarysy i podstawę, resztę doprowadził Paweł Baudarth, Hollender, doskonały architekt. Podczas gdy się trudniono stawianiem kaplicy, począł Szczesny Zebrzydowski, matematyk i architekt, nauczyciel samego Woiewody, mierzyć podług mappy Chrystyana Andrichowiusza, mieysce, góry, drogi, odległość stacyi, ogroyca, strumienia Cedron i t. d. W czem ci chybić mogli, poprawił i sprostował świeżo z Ziemi S. przybyły Chryzostom z Kapranicy, a sławny Broscyusz dopomógł swoim iak naydokładnieyszym wymiarem jeometrycznym i rachunkiem. Tak stanęła Kalwaryia, wsławiona późniey i zbogacona naciskiem i hoynością pielgrzymów. Zebrzydowski postanowił nazwać założenie swoie Jerozolimą Polską; lecz zwyczay ludu możnieyszy niż postanowienia Panów, dał iey Kalwaryi nazwisko, a tłumy pobożnych Chrześciian z Węgier, Sląska, Morawy i Polski, rozgłaszaią ie podziśdzień w odległe strony.

Niech mi się godzi napomknąć przytem słowa iednego z Monarchów naszych, wyrzeczone w podobnem zdarzeniu. Na Mazowszu zakładano Kalwaryią. Zygmunt August (**) spostrzegł u siebie na pokoiach między przytomnemi Biskupa zawiaduiącego tą fundacyią. Cóż tam Mości Xięże Biskupie, spytał go Król, iak tam idzie budowa Kalwaryi? — Bardzo dobrze Miłościwy Panie, odpowiedział Biskup, wnet iuż będzie ukończona; odebrałem właśnie wiadomość, że okręt z ziemią świętą na wysypywanie dróg, przybył iuż z Palestyny do Gdańska. — Lepieyby podobno było, rzecze Król na to, nawieść Proszowskiey ziemi na Czerskie piaski. — Obruszony taką odpowiedzią Prałat, obrócił się do stoiącego obok siebie kolegi, mówiąc: Jak widzę, Król Jmość nie wiele lubi w rzeczach świętych rozmawiać. — Posłyszał to iednak Zygmunt, i rzekł natychmiast do niego: Tak iest, Mości Xięże; krótko, nie wiele, a i to w Kościele.

A. T. Chłędowski.

W pewney Akademii Niemieckiey wyznaczono nagrody medal złoty za dokładne rozwiązanie następuiącego zagadnienia: " Przy oszczędnym lecz przyzwoitym i uczciwym sposobie życia kto więcey uzbiera: Professor w Uniwersytecie z pensyią roczną Talarów Niderland: 1000, maiący do utrzymania familiią, pracuiąc przez lat 50; czyli Piwowar Londyński lub Marchande de mode Paryzka w iednym tygodniu.?,,

Gazeta Lauzańska opisuie kazanie, które Pleban w Saxlon w wyższym Unterwald przeciw kobietom miał, mieniąc one bydź i ich ubior źródłem wszystkiego złe-

(*) Historyia fundacyi Kalwaryi, przez X. Skarbimierza. w Krak: 1631 8vo.
(**) Podobną rozmowę przypisuią niektórzy Zygmuntowi I. i Łaskiemu, z okoliczności budowania Kościoła w Łosku.

go, poczem zakazano mu miewać nadal kazań.

W okolicach Lapplandyi zasiane w d. 31 Maia żyto, można było w d. 28 Lipca żąć, a zatem urosło i doyrzało w dni 58.

Dnia 15 i 16 *Grudnia* 1817.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.		2.		3.		4.	
Korzec	*Zł.*	*gr.*	*Zł.*	*gr.*	*Zł.*	*gr.*	*Zł.*	*gr*
Pszenicy	29	—	27	—	26	—	24	—
—Zyto	21	—	20	15	19	15	18	18
—Jęczmienia	21	—	20	—	19	—	17	—
— Owsa	12	—	11	15	11	—	—	—
— Jagieł	44	—	40	—	38	—	36	—
— Grochu	24	—	22	—	21	—	20	—
— Rzepaku	30	—	29	—	28	—	26	—

Bieg Pieniędzy w Wiedniu d. 10 *Grudnia.*

Czer Zł. Hollenderski Szeinami Zł.r.
Czer. Zł. Cesarski.
Moneta konwencyyna za 100 . Zlr. 299⅜

W Krakowie d. 15 *Grudnia.*

Czer. Zł. Holl: monetą Courant Złp.	19 gr.	6.
— detto Cesarski . . — —	18 —	24.
Fryd. Pruskie . . . . — .	34 —	—
Luidor . . . . — .	36 —	—
20to frankowy . . . . — .	31 —	10
Szeiny Wiedeńskie za 100 — .	289 —	—
Złoty ryński Szeinami . — .	1 —	11

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym, Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Gdy Licytacyia Domu Szpitalnego S. Mikołaia na Wesoły pod L. 241 położonego, przez umieszczony w Dzienniku Rządowym i Gazecie Krakowskiey Reskrypt Wydziału z dnia 16 Listopada b. r. do Nru 4660 i 4748 zapadły obwieszczona, w dniu 5 Grudnia iako oznaczonym w tem celu terminie dla niedostateczney liczby Konkurrentów uskutecznić się nie mogła; podaie do publiczney wiadomości, że Licytacyia rzeczonego Domu znowu w dniu 8 Stycznia 1818 r. o godzinie 9 ranney w Biorach Wydziału odbywać się będzie. — Urzędowy szacunek teyże Realności w kwocie 2346 złp. cenę fiskalną stanowi, i od tey kwoty Akt Licytacyi rozpoczęty będzie. O warunkach sprzedaży każdym czasie w Biorach Wydziału dowiedzieć się można.

W Krakowie dnia 9 Grudnia 1817 r.

Zarzecki.
Darowski S. *W.*

Podaie się do publiczney wiadomości, iż Powóz czyli Kecz z wszelkiemi wygodami w kolorze palio naymodnieyszy iest do sprzedania, tudzież Bryczki trzy dobrze pakowne. Maiący chęć kupienia raczy się zgłosić na ulicę Sławkowską Nro 435

Pan Tourniaire, właściciel Menażeryi Zwierząt małych, złożoney z Małp Papugi innych rzadkich Ptaków, niemniey osobliwszego Nosorożca, w cale dotąd w Europie niewidzianego, ma honor uwiadomić Prześw: Publiczność o krotkim, bo tylko kilkodniowem tu ieszcze pobycie. Miłośnicy i znawcy osobliwości Naturalnych, zechcą zatem z ostrzeżenia iego korzystać.

Mieysce widzenia Menażeryi zwierząt małych iest w Spiskim Pałacu na dole, a Nosorożca, w szopie na Rynku przed Spiskim pałacem. Cena wniyścia do Menażeryi zwierząt małych na pierwsze mieysce iest zł. pol. ieden, na drugie gr. 15, a dla Dzieci gr. 8. Taż sama cena płaci się u Nosorożca.

P. Vernia, mieszkaiący w Krakowie w ulicy Szpitaley pod Nr. 608 ofiaruie się dawać lekcyie za pomierną cenę ięzyków Francuzkiego i Włoskiego.